

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΒΙΒΛΙΟ 2, κεφ. 2, 1-4

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 1-4 περιγράφονται:

- Οι πρώτες ενέργειες του Λυσάνδρου
- Η στάση των πόλεων
- Η τύχη των προδοτών
- Η τακτική του Λυσάνδρου και ο επιδιωκόμενος σκοπός
- Οι άλλες ενέργειες του Λυσάνδρου
- Η απήχηση της είδησης στην Αθήνα και η αιτιολόγηση της συναισθηματικής κατάστασης των Αθηναίων
- Οι αποφάσεις της εκκλησίας του δήμου

Οι πρώτες ενέργειες του Λυσάνδρου

Ο Λύσανδρος ήταν κυρίαρχος της πολιτικής κατάστασης μετά τη συντριπτική ήττα των Αθηναίων στους Αιγός ποταμούς. Στόχος του Λυσάνδρου ήταν η

κατάληψη της Αθήνας. Όμως δε βιαζόταν. Πρώτα ρύθμισε την πολιτική κατάσταση στη Λάμψακο, σύμφωνα με τα συμφέροντα της Σπάρτης (Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο). Διόρισε δεκαρχίες, δηλαδή μια αρχή δέκα ολιγαρχικών ανδρών, που κυβερνούσαν σύμφωνα με τα συμφέροντα της Σπάρτης και εξασφάλιζαν την κατοχή της πόλης. Το σύστημα των δεκαρχιών ο Λύσανδρος το επέβαλε πρώτα στην Ἐφεσο και ύστερα από τους Αιγός ποταμούς στη Λάμψακο. Ἐτσι μετέβαλε το δημοκρατικό πολίτευμα της Λαμψάκου σε ολιγαρχικό. Ἐπειτα έπλευσε προς το Βυζάντιο και την Καλχηδόνα (ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα). Το Βυζάντιο και η Καλχηδόνα βρίσκονταν στην είσοδο του Βοσπόρου: στην ευρωπαϊκή ακτή βρισκόταν το Βυζάντιο και στην ασιατική ακτή η Καλχηδόνα. Το Βυζάντιο κατέλαβε με προδοσία ο Αλκιβιάδης το φθινόπωρο του 409 π. Χ. ενώ την Καλχηδόνα κυρίευσε ο στρατηγός των Αθηναίων στον

Πόντο Θρασύβουλος. Οι κινήσεις αυτές του Λυσάνδρου ήταν πολιτικές και στρατιωτικές.

Η στάση των πόλεων

Οι ολιγαρχικοί κάτοικοι του Βυζαντίου και της Καλχηδόνας, μετά τη ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς, κατέλαβαν την πολιτική εξουσία. Αυτοί υποδέχθηκαν με ενθουσιασμό τον Λύσανδρο ως ελευθερωτή από την αθηναϊκή κυριαρχία (Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο). Οι κάτοικοι των δύο αυτών πόλεων παρέδωσαν στον Λύσανδρο με σπονδές τις πόλεις τους αλλά και εξασφάλισαν ασφαλή αποχώρηση για τους άνδρες της αθηναϊκής φρουράς (τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες). Σπονδές ήταν η επίσημη συμφωνία στην οποία κατέληγαν οι αντιπρόσωποι των αντιπάλων και την οποία επισφράγιζαν με την επίκληση των θεών ως μαρτύρων για την τήρησή της. Οι παραβάτες είχαν να

αντιμετωπίσουν την οργή των θεών αλλά και την κατακραυγή όλων των Ελλήνων. Έτσι, με τον ιερό θεσμό των σπονδών, αυτοί που αποχωρούσαν μετά από πολιορκία και παράδοση, ήταν ασφαλείς ως προστατευόμενοι των θεών. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι οι εμπόλεμοι (Αθηναίοι και Σπαρτιάτες) παρά τη διαφορά στο πολίτευμα τους και παρά την σκληρότητα του πολέμου, σέβονται πανελλήνια καθιερωμένους θεσμούς .

Η τύχη των προδοτών

Το φθινόπωρο του 409 π. Χ. ο Αλκιβιάδης πολιορκήσε το Βυζάντιο, στο οποίο διοικητής ήταν ο Σπαρτιάτης Κλέαρχος. Όταν απουσίασε για λίγο ο διοικητής από το Βυζάντιο πέντε δημοκρατικοί Βυζάντιοι, οπαδοί των Αθηναίων, επειδή δεν άντεχαν τον θάνατο από πείνα που είχε πέσει στην πόλη τους, πρόδωσαν την πόλη ανοίγοντας τη νύχτα τις πύλες της πόλης για να μπουν οι Αθηναίοι. Οι τέσσερις από

τους Βυζαντίους που θεωρήθηκαν προδότες, κατάφεραν να αποφύγουν τη σύλληψη από το Λύσανδρο που κατέλαβε το Βυζάντιο. Αυτοί κατέφυγαν ως πρόσφυγες πρώτα στον Πόντο και έπειτα στην Αθήνα μετά την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας, όπου πήραν τα δικαιώματα του Αθηναίου πολίτη (οί δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι). Ο πέμπτος προδότης του Βυζαντίου Αναξίλαος στάλθηκε στην Σπάρτη, όπου δικάστηκε, αλλά αθωώθηκε γιατί είπε ότι δεν παρέδωσε το Βυζάντιο στον Αλκιβιάδη για χρήματα, αλλά γιατί δεν μπορούσε να βλέπει τα γυναικόπαιδα να πεθαίνουν εξαιτίας της πείνας

Η τακτική του Λυσάνδρου και ο επιδιωκόμενος σκοπός

Οι Σπαρτιάτες πολιορκούσαν την Αθήνα από το 413 π. Χ. απ' τη Δεκέλεια, προτού

ακόμη να λήξει η Σικελική εκστρατεία. Γι' αυτό ο ανεφοδιασμός της Αθήνας γινόταν με τον εμπορικό της στόλο, ο οποίος μετέφερε σιτάρι από τη Θράκη και τον Εύξεινο Πόντο. Ενώ ο Άγης πολιορκούσε την Αθήνα από τη στεριά, ο Λύσανδρος καταλαμβάνοντας το Βυζάντιο και τη Καλχηδόνα, απέκοψε τους θαλάσσιους δρόμους ανεφοδιασμού της Αθήνας. Παράλληλα εφαρμόζοντας ένα ευρύτερο σχέδιο πολιορκίας, ο Λύσανδρος έστειλε στην Αθήνα τους Αθηναίους που συναντούσε, ώστε να συγκεντρωθούν στην πολιορκημένη Αθήνα περισσότεροι Αθηναίοι και να καταναλώνουν πιο γρήγορα τα τρόφιμα μέσα από τα Μακρά τείχη, με αποτέλεσμα να παρουσιαστεί πιο γρήγορα πλήρης έλλειψη τροφίμων (Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ,

θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι). Παράλληλα απαγόρευσε με την απειλή θανατικής ποινής κάθε εισαγωγή σιταριού στην Αθήνα και αργότερα απέκλεισε και τον Πειραιά.

Οι άλλες ενέργειες του Λυσάνδρου

Στο Βυζάντιο και στη Καλχηδόνα ο Λύσανδρος άφησε ως αρμοστή το Σθενέλαο το Λάκωνα (Καταλιπῶν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα). Αρχικά οι αρμοστές ήταν στρατιωτικοί και πολιτικοί Σπαρτιάτες άρχοντες, είκοσι τον αριθμό, που διοικούσαν τις πόλεις των περιοίκων. Στη διάρκεια όμως του Πελοποννησιακού πολέμου και μετά διοικούσαν τις πόλεις που είχαν περιέλθει στην ηγεμονία της Σπάρτης. Ο θεσμός καταργήθηκε το 371 π.Χ. μετά τη μάχη των Λεύκτρων. Στη συνέχεια ο Λύσανδρος επέστρεψε στη Λάμψακο και επισκεύαζε τα πλοία του (αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς

ναῦς ἐπεσκεύαζεν), αφού θα προβεί σε ναυτικό αποκλεισμό της Αθήνας, ο οποίος θα είναι και η τελευταία πράξη του πολέμου. Ο Λύσανδρος στη Λάμψακο έστρεψε τις προσπάθειές του στη ναυπήγηση τριήρων και στην επάνδρωσή τους με έμπειρους ναύτες, για να μπορέσει να νικήσει την πολιορκημένη Αθήνα.

Η οργάνωση του λόγου στην πρώτη παράγραφο

Οι κινήσεις του Λυσάνδρου και των συμμάχων του, οι οποίες δηλώνουν διάρκεια, εκφράζονται με παρατατικό (ἐκπλεῖ, ὑπεδέχοντο, ἀπέπεμπεν, εἰδώς, ἐπεσκεύαζεν), ενώ τα συντελεμένα γεγονότα αποδίδονται με αόριστο (κατεστήσατο, ἀφέντες, προδόντες, ἔφυγον). Εντάσσει τις κινήσεις του Λυσάνδρου σ' ένα πλαίσιο άλλων ενεργειών και κινήσεων: στο πλαίσιο αυτό βάζει τους δευτερεύοντες όρους και τις

επιρρηματικές μετοχές. Αξιοπρόσεχτο είναι το γεγονός ότι οι ενέργειες του Λυσάνδρου δεν είναι μόνο στρατιωτικές αλλά έχουν και πολιτικό χαρακτήρα. Πολεμική αναμέτρηση δεν υπάρχει βέβαια, υπάρχει όμως η απειλή, που είναι εξίσου αποτελεσματική και η δράση για καθεστωτικές αλλαγές. Χαρακτηριστικό επίσης είναι ότι η διαπλοκή και η εναλλαγή των παρελθοντικών χρόνων συγκλίνει και αποκαλύπτει τον επιδιωκόμενο σκοπό του Λυσάνδρου (τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι), η πραγμάτωση του οποίου θα σημάνει και την παράδοση της Αθήνας.

Η απήχηση της είδησης στην Αθήνα και η αιτιολόγηση της συναισθηματικής κατάστασης των Αθηναίων

Η Πάραλος, το ιερό πλοίο της Αθήνας, έφερε τη θλιβερή είδηση της καταστροφής του αθηναϊκού στόλου στους Αιγός ποταμούς (Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ

συμφορά). Στην αρχή οι Αθηναίοι ξεσπούν σε θρήνους, που το βουητό τους φτάνει από τον Πειραιά ως την πόλη, καθώς η είδηση μεταδίδεται από τον ένα στον άλλο (καὶ οἴμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων). Ο φόβος και η αγωνία, η ανασφάλεια και η απελπισία τους κρατούν ξάγρυπνους και οδύρονται (ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη) γιατί:

1. Πενθούσαν αυτούς που χάθηκαν στη ναυμαχία στους Αιγὸς ποταμούς (οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες)

2. Θρηνούσαν περισσότερο για τη δική τους τύχη (ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς). Αρχίζουν να συναισθάνονται ότι έχασαν τη δύναμή τους και ότι με την αντιστροφή των πραγμάτων τους περιμένει η ίδια τύχη που αυτοί επεφύλαξαν σε ουδέτερους, αντιπάλους και αποστάτες συμμάχους (πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν..... καὶ ἄλλους

πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων). Καταλαβαίνουν ὅτι ἦρθε ἡ σειρά τους νὰ πάθουν ὅσα δεινὰ οἱ ἴδιοι διέπραξαν χωρὶς οἶκτο καὶ ἀνθρωπισμό. Οἱ Ἀθηναῖοι, ἐκπροσωπώντας τὸ δίκαιο τοῦ ἰσχυρότερου καὶ ἀκολουθώντας ἱμπεριαλιστικὴ πολιτικὴ δε διστάζουν καὶ χωρὶς κανένα ἠθικὸ φραγμὸ ἐπεκτείνουν τὴν ἡγεμονία τους καταργώντας τὴν αὐτονομία καὶ ἀνεξαρτησία μικρῶν πόλεων / κρατῶν.

Οἱ αποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου.

Τὴν ἐπόμενη μέρα οἱ Ἀθηναῖοι συνέρχονται ἀπὸ τὸ σοκ ποὺ υπέστησαν καὶ δραστηριοποιούνται. Ἐτσι συγκαλοῦν τὴν ἐκκλησία τοῦ δήμου καὶ παίρνουν ἔκτακτα μέτρα ποὺ δείχνουν τὴν αποφασιστικότητα τους ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου. Κλείνουν ὅλα τὰ λιμάνια ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Πειραιά, ἐπισκευάζουν τὰ τείχη, ἐνισχύουν τὶς

φρουρές και προετοιμάζουν γενικά την πόλη για την επικείμενη πολιορκία (Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν..... παρασκευάζειν τὴν πόλιν).

Μακρά Τείχη.

Ἔτσι ονομάζονταν τα τείχη που προστάτευαν το τμήμα της Αττικής μεταξύ της Αθήνας, του Πειραιά και του Φαλήρου. Το ένα από αυτά κατέληγε στον Πειραιά και το άλλο στο Φάληρο. Τις βάσεις τους τις είχε θέσει ο Κίμων αλλά τα αποπεράτωσε ο Περικλής, ο οποίος μάλιστα για μεγαλύτερη ασφάλεια ανάμεσα στον Πειραιά και στο Φάληρο έχτισε και τρίτο σκέλος. Συνεπώς τα τείχη είναι το βόρειον, το μέσον και το νότιον.

Τα λιμάνια της Αθήνας.

Τα λιμάνια της Αθήνας ήταν: α) του Φαλήρου (Φαληρικός όρμος), β) της Μουνιχίας (το σημερινό Τουρκολίμανο), γ)

της Ζέας (το σημερινό Πασαλιμάνι), δ) του Πειραιά ή το Εμπόριον και ε) του Κανθάρου που ήταν μέρος του Πειραιά.

Η οργάνωση του λόγου στη δεύτερη παράγραφο.

Χρησιμοποιείται παρατατικός (ἐλέγετο, διῆκεν, πενθοῦντες) που δείχνει τη διάρκεια και την έκταση του θρήνου αλλά και τη συνειδητοποίηση του κινδύνου. Εκτός από τον παρατατικό, τα ρήματα είναι και στον αόριστο (ἀφικομένης, ἐκοιμήθη, ἐποίησαν, κρατήσαντες) που δηλώνει την οριστική τροπή του πολέμου, αλλά και την ύστατη προσπάθεια για να αποτραπεί η ήττα. Το ανακόλουθο σχήμα (ονομαστική απόλυτη) μαρτυρεί τη σύγχυση και την ταραχή των Αθηναίων. Το πολυσύνδετο σχήμα και η επιδοτική σύνδεση που ακολουθεί τονίζουν τα συσσωρευμένα δεινά που προκάλεσαν οι Αθηναίοι κατά καιρούς, αλλά και τα μέτρα για την απόκρουση του κινδύνου. Η

είδηση της συμφοράς και η απήχυσή της, η συνειδητοποίηση της απειλής και οι αποφάσεις για την αποτροπή της δίνονται με τρόπο κινηματογραφικό.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ Ι.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης

1. Ποιες ήταν οι πρώτες ενέργειες του Λυσάνδρου μετά τη νίκη του στους Αιγός ποταμούς και γιατί;
2. Πώς υποδέχτηκαν οι κάτοικοι των πόλεων αυτών τον Λύσανδρο και γιατί;
3. Ποια τύχη είχαν οι προδότες και οι συνεργάτες του Αλκιβιάδη;
4. «τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες»: Να ερμηνεύσετε τη στάση των εμπόλεμων απέναντι στο θεσμό αυτό.

5. Γιατί όσους εκδίωκε ο Λύσανδρος τους έστελνε υποχρεωτικά στην Αθήνα;
6. Ποια απήχηση είχε στους Αθηναίους η είδηση της συμφοράς και πώς κλιμακώνεται η συναισθηματική τους κατάσταση;
7. Ποιες αποφάσεις πήρε η εκκλησία του δήμου των Αθηναίων μετά τις πρώτες συναισθηματικές αντιδράσεις;
8. Τι φοβούνταν οι Αθηναίοι μετά τη δυσμενή έκβαση της σύγκρουσης στους Αιγός ποταμούς;
9. Ποια διαχρονικά συμπεράσματα εξάγονται από τα εγκλήματα της αθηναϊκής ηγεμονίας εναντίον των μικρών ελληνικών πόλεων;

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

1. Που κατευθύνθηκε ο Λύσανδρος μετά από τη Λάμψακο;

2. Ποια τύχη είχαν οι φρουροί των Αθηναίων;
3. Τι έκανε ο Λύσανδρος τους Αθηναίους που συναντούσε;
4. Σε βάρος ποιων είχαν διαπράξει εγκλήματα οι Αθηναίοι;

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

1. Όσους Αθηναίους ο Λύσανδρος συναντούσε στο Βυζάντιο
 - α. τους συνελάμβανε γιατί είχαν προδώσει την πόλη
 - β. τους εξανάγκαζε να καταφύγουν στην Αθήνα
 - γ. τους άφηνε με την προστασία σπονδών
 - δ. τους εξασφάλιζε την παραμονή τους στο Βυζάντιο
2. Ο Λύσανδρος έστελνε τους Αθηναίους ασφαλείς στην πατρίδα τους
 - α. από ανθρωπιστική διάθεση

β. για να μεταφέρουν το μήνυμα της άλωσης του Βυζαντίου και της Καλχηδόνας

γ. γιατί αυτές τις εντολές είχε από τη Σπάρτη

δ. για να οξύνει το πρόβλημα του επισιτισμού

3. Όταν έφθασε η Πάραλος, ξέσπασε θρήνος στην Αθήνα, γιατί

α. είχαν χάσει όλο το στρατό τους στην Προποντίδα

β. ήταν υποχρεωμένοι να συνθηκολογήσουν

γ. είχε βυθιστεί το ιερό πλοίο τους

δ. φοβούνταν τα αντίποινα των εγκλημάτων τους

4. Η εκκλησία του δήμου αποφάσισε μεταξύ άλλων:

α. επιχωμάτωση ενός λιμανιού και επισκευή των τειχών

β. τοποθέτηση φρουρών και επιχωμάτωση λιμανιών εκτός από ένα

γ. επισκευή των τειχών και ανέγερση φυλακών

δ. επιχωμάτωση λιμανιών εκτός από ένα και ανέγερση τειχών

5. Μετά την ήττα των Αθηναίων στους Αιγός ποταμούς, ο Λύσανδρος δεν έσπευσε να πάει στον Πειραιά, γιατί:

α. ήθελε πρώτα να απογυμνώσει από συμμάχους τους Αθηναίους και να τους φέρει σε δύσκολη θέση λόγω της έλλειψης τροφίμων

β. δεν είχε σχετική εντολή από τους εφόρους της Σπάρτης

γ. ήθελε να δοκιμάσει την αντοχή των Αθηναίων

δ. δε γνώριζε ότι οι Αθηναίοι δεν είχαν πλέον άλλες ικανές ναυτικές δυνάμεις για να τον αντιμετωπίσουν

6. Ο Λύσανδρος μετά την καταστροφή των Αθηναίων στους Αιγός ποταμούς:

α. εγκαθίδρυσε στις συμμαχικές προς την Αθήνα πόλεις δεκαρχίες

β. αδιαφόρησε για τις συμμαχικές προς την Αθήνα πόλεις

γ. διατήρησε στις συμμαχικές προς την Αθήνα πόλεις το δημοκρατικό πολίτευμα

δ. επέτρεψε στις συμμαχικές προς την Αθήνα πόλεις να γίνουν αυτόνομες

7. Ο αρμοστής ήταν:

α. ο αρχηγός του στρατού

β. ο Σπαρτιάτης διοικητής κατεχόμενης πόλης

γ. ο Αθηναίος κυβερνήτης μιας πόλης δ. ο αρχηγός της φρουράς μιας κατεχόμενης πόλης

8. Οι φρουροί των Αθηναίων:

α. δολοφονήθηκαν από τους Σπαρτιάτες

β. εξοντώθηκαν από τους
δυσारेστημένους κατοίκους του
Βυζαντίου και της Καλχηδόνας γ.
αφέθηκαν ελεύθεροι μετά από «σπονδές»

δ. προσχώρησαν στον Σπαρτιατικό
στρατό

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

1. Έφυγαν στον Πόντο και έπειτα στην
Αθήνα όσοι είχαν προδώσει το Βυζάντιο =
.....

2. Όσους συλλάμβανε ο Λύσανδρος τους
έστελνε με ασφάλεια στην Αθήνα =

3. Ο Λύσανδρος όρισε αρμοστή της
Λαμψάκου τον Σθενέλαο =

4. Όταν έφερε τα νέα η Πάραλος, ο
θρήνος από την Αθήνα έφθανε στον
Πειραιά =

5. Φοβήθηκαν οι Αθηναίοι ότι θα πάθουν
ό, τι είχαν κάνει οι Σπαρτιάτες στους
Μηλίους και τους άλλους =

6. Η Εκκλησία αποφάσισε να επιχωματώσουν τα λιμάνια εκτός από ένα =

7. Επίσης αποφασίστηκε «εὐτρεπίζειν τὰ τείχη και ἐφιστάναι φυλακάς» =

8. Ο Λύσανδρος έσπευσε να καταλάβει το Βυζάντιο και την Καλχηδόνα γιατί οι δύο πόλεις βρίσκονταν σε καίριες θέσεις και είχαν σημαντική δύναμη =

9. Το Βυζάντιο είχε καταληφθεί από τον Αλκιβιάδη κατόπιν προδοσίας =

10. Οι κάτοικοι του Βυζαντίου και της Καλχηδόνας πρόβαλλαν αντίσταση στον σπαρτιατικό στρατό =

11. Οι Αθηναίοι έμαθαν την είδηση της καταστροφής, ενώ η εκκλησία συνεδρίαζε = ...

12. Ένας αγγελιαφόρος μετέφερε την είδηση της συμφοράς από τον Πειραιά στην Αθήνα=....